

VVA, VS, OS, 1987, 174/1 30.5.-9.6.1983

GENERÁLNÍ ŠTÁB ČS. LIDOVÉ ARMÁDY

~~PŘÍSNĚ TAJNÉ~~

Operační správa

Výtisk číslo: 8

Počet listů : 83 + obal

Čj. 0020724

- OS/1983

~~410~~

Přezkoušeno na ~~005174/1-1987~~

27. 90

Na základě zákona č. 148/1998 Sb., ZNO č. 22/99

§ 6. odst. 4). písm. ... byl u písemnosti čj.: ~~005174/1~~

stupeň utajení - ~~změněn na:~~

- zrušen.

Datum: 27. 1. 00

Jméno: *Kolář*

Podpis: *Kolář*

R O Z B O R

operačně-strategického velitelsko-štábního cvičení

v terénu se spojovacími prostředky a značkovánými vojsky

" S O J U Z - 8 3 "

V souladu s plánem společných opatření Spojených ozbrojených sil na rok 1983 bylo v době od 30. května do 9. června 1983 na území PLR, NDR, ČSSR a v jižní části Baltského moře provedeno za řízení hlavního velitele Spojených ozbrojených sil členských států Varšavské smlouvy maršála Sovětského svazu Viktora Georgieviče KULIKOVA operačně-strategické velitelsko-štábní cvičení v terénu se spojovacími prostředky a značkovými vojsky "SOJUZ-83".

Téma cvičení: "Přechod Spojených ozbrojených sil na západním válčišti z mírového stavu na válečný. Plánování a vedení strategické operace na válčišti".

Cvičení se od ČSLA zúčastnily:

Mírově	V úloze
<u>Ministerstvo národní obrany</u> Operační skupiny GŠ ČSLA a HT MNO	Operační skupiny GŠ a HT MNO
<u>Západní vojenský okruh</u> Velitelství Západního vojenského okruhu	Velitelství 2. frontu Velitelství 20. frb s jedním oddílem s vojsky Velitelství 20. prtz s prostředky pro značkování přísunu

Mírově	V úloze
<p>Velitelství 2. rtp 1. radiační středisko</p>	<p>Velitelství 20. plrb Velitelství 20. rtp 20. RS</p>
<p><u>1. armáda</u> Velitelství 1. armády Velitelství 19. msd od 19. msd: - velitelství 104. msp s jedním mspr na OT-64 s vojsky - velitelství 47. dp s jedním oddílem s vojsky Velitelství 1. rtpr 3. radiační středisko 11. silpr s vojsky</p>	<p>Velitelství 31. A Velitelství 34. msd Velitelství 117. msp Velitelství 34. dp Velitelství 31. arb Velitelství 31. prtz s prostřed- ky pro značkování přísunu Velitelství 31. rtpr 31. RS 31. silpr</p>
<p><u>4. armáda</u> Velitelství 4. armády Velitelství 15. msd Od 15. msd: - velitelství 68. msp s jedním mspr na OT-64 s vojsky</p>	<p>Velitelství 32. A Velitelství 38. msd Velitelství 132. msp</p>

Mírově	V úloze
<p>- velitelství 36. dp</p> <p>Velitelství 4. rtpr</p> <p>4. radiační středisko</p>	<p>Velitelství 38. dp</p> <p>Velitelství 32. arb s jedním oddílem s vojsky</p> <p>Velitelství 32. prtz s prostředky pro značkování přísunu</p> <p>Velitelství 32. rtpr</p> <p>32. RS</p>
<p><u>PVOS</u></p> <p>Operační skupina velitelství PVOS</p> <p>Operační skupina velitelství</p> <p>3. d PVOS</p>	<p>Velitelství PVOS</p> <p>Velitelství 30. dPVOS</p>
<p><u>10. letecká armáda</u></p> <p>Velitelství 10. letecké armády</p> <p>1. a 4. středisko bojového velení letectvu</p> <p>Jedna letka 47. pzlp</p> <p>1., 4. a 41. spojlt s částečným vyvedením vojsk</p> <p>10. radiační středisko</p>	<p>Velitelství letectva 2. frontu</p> <p>Oddělení letectva 31. a 32. A</p> <p>Letky 67. pzlp</p> <p>31., 32. a 2. spojlt</p> <p>RS letectva frontu</p>

Cvičící štáby se cvičení zúčastnily se spojovacími a provozními svazky a útvary.

Celkem se cvičení od ČSLA zúčastnilo:

- 12.594 osob,
- 8 o. z. operačně taktických raket,
- 66 obrněných transportérů,
- 28 děl,
- 6 PTŘS a
- 3.050 automobilů.

Vycházejí z tématu cvičení byly řídicím cvičení stanoveny následující učební cíle:

1. Získat praxi v rozvíjení hlavního velení Spojených ozbrojených sil na válčišti. Procvičit organizaci součinnosti s generálními štáby spojeneckých armád a velení frontům v průběhu operačního rozvíjení a vedení bojové činnosti.
2. Zdokonalit návyky vedoucích funkcionářů hlavního velení, generálních štábů, velitelů a štábů svazů v převádění vojsk a orgánů velení z mírového stavu na válečný, v plánování strategické operace na válčišti, prvních frontových a armádních operací a všestranného zabezpečení bojové činnosti vojsk.
3. Dát praxi velitelům a štábům ve velení vojskům při vedení operace s cílem odražení agrese nepřítele s přechodem bojeschopnými svazky do útoku s jejich přesunem ze stálých posádek a při vedení

vzdušné operace s použitím obyčejných prostředků ničení, vysoce přesných zbraní, radioelektronických prostředků a v pohotovosti k použití jaderných zbraní.

4. Pokračovat ve studiu západního válčiště, vojsk NATO, jejich organizace a možného charakteru činnosti.

Při cvičení byly sledovány dva zkušební úkoly:

1. Metody uskutečňování součinnosti hlavního velení Spojených ozbrojených sil na válčišti s generálními štáby při strategickém rozvíjení vojsk, plánování a vedení operace na západním válčišti.
2. Způsoby zabezpečení odolnosti systému velení, druhých sledů a záloh v podmínkách hromadného použití vysoce přesných zbraní.

K procvičení tématu cvičení a stanovených učebních cílů byla vytvořena tato výchozí situace:

"Západní" : USA a ostatní země NATO počátkem dubna prudce zostřily vojenskopolitickou situaci v Evropě a v dalších oblastech světa a široce rozvinuly přípravu k rozpoutání války.

Na květnovém zasedání Rady NATO země tohoto bloku potvrdily svoji oddanost agresivním plánům USA. Dánsko a Norsko vyslovily rovněž souhlas s rozmístěním amerických jaderných zbraní na svém území.

Turecko poskytlo svoje území k rozmístění letectva a loďstva USA a dalších zemí NATO. Vláda Řecka nedala souhlas k vystoupení Řecka na straně tohoto bloku.

Se souhlasem ostatních zemí NATO USA spěšně zakončují rozmístění raket PERSHING-2 a řízených střel s plochou dráhou letu "BGM-109G" na území Velké Británie, NSR, Holandska a Itálie.

Vlády Finska, Švédska, Švýcarska, Albánie a Jugoslávie vyhlásily svoji neutralitu a nepřipojení se k blokům. Rakouská vláda pokračovala v zaujímání neutrálního postavení.

V Dánsku a Norsku byla prováděna skrytá mobilizace vojsk. V severní části Atlantického oceánu, v Severním a Norském moři se rozvíjely velké síly loďstva NATO.

V jihozápadní Evropě probíhala příprava ozbrojených sil k válce. Dobudovány se opevněné prostory a doplňovaly zásoby. Do Turecka a Itálie přelétávaly bojové letouny z USA. Turecko ztěžovalo vojenskému námořnictvu SSSR proplování černomořskými průlivy.

Na Blízkém východě obsadil Izrael Libanon a zakončil přípravu k rozpoutání války proti Sýrii. Vojenské chročení Libye ze strany Egypta se zvýšilo.

V oblasti Perského zálivu USA zasadily bojové lodě 7. flotily do severní části Arabského moře a Ománského zálivu.

Velení NATO oznámilo, že v květnu budou provedena strategická cvičení a pod touto záminkou se od 3. května do západní Evropy a východní části Atlantického oceánu přesunovaly svazky, bojové letouny a síly loďstva z kontinentální části USA, Velké Británie a Kanady.

Na evropských válčištích bylo dokončováno vytváření úderných uskupení a jejich předávání do podřízenosti velení NATO.

Síly a prostředky PVO nepřítele byly uvedeny do bojové pohotovosti "A" /ALFA/.

Letectvo dokončilo přemísťování a rozvinování 3. a 7. letecké armády (USA) na území NSR a zemí Beneluxu.

Spojenecké loďstvo NATO skrytě posilovalo uskupení sil v severovýchodní části Atlantického oceánu, v Severním moři a v prostoru Baltských průlivů, kde ztěžovalo plavbu po moři.

Zrána 1. června hlavní úderné síly loďstva začaly zaujímat prostory bojového předurčení.

V prostorech bojového hlídkování v Atlantickém oceánu zahájilo činnost 17 atomových ponorek s řízenými střelami.

Celkem uskupení vojsk "západních" zahrnovalo: polní armády - 3, armádních sborů - 19, divizí - 100, (z nich: tankových a obrněných - 24, pěších - 41; motorizovaných a mechanizovaných - 26; vzdušných výsadkových - 4; horských - 4; intervenční divize námořní pěchoty - 1) a

samostatných brigád - 36.

V organizačních strukturách i ve výzbroji "západních" byly vzaty v úvahu změny plánované do r. 1986.

"Východní" : Členské státy Varšavské smlouvy po vyčerpání všech možností k normalizaci vztahů se "západními" a když nedosáhly pozitivních výsledků, byly nuceny přijmout odvetná opatření ke zvýšení pohotovosti Spojených ozbrojených sil k odražení možné agrese nepřítele.

Usnesením Politického poradního výboru a na pokyn vrchního hlavního velení Spojených ozbrojených sil se od 30. května ve Spojených ozbrojených silách uskutečňovalo skryté rozvinování řady svazků a útvarů 1. operačního sledu /NLA NDR, PLA, Sovětské armády a ČSLA / . S některými z nich byla prováděna společná cvičení na území NDR, PLR a ČSSR. V Severním a Baltském moři se zvyšovaly síly bojové služby. Základní opatření k narůstání bojové pohotovosti vojsk byla prováděna ve stálých posádkách.

Byla vytvořena a zaujata místa velení hlavního velení Spojených ozbrojených sil na západním a jihozápadním válčišti. Byla rozvinuta velení Spojeného baltského a černomořského loďstva.

Spojené ozbrojené síly "východních" na západním válčišti zahrnovaly: vševojskových /tankových/ armád - 20, armádní sbory - 3, divizí - 105; /z nich: tankových divizí - 34, motostřeleckých a mechanizovaných divizí - 66, vzdušně výsadkových divizí - 4, námořní výsadkové divize - 1/

tankových brigád - 4, mechanizovaných brigád - 4.

Organizační struktura orgánů velení, svazků a útvarů byla vzata s ohledem na jejich rozvoj a zdokonalení do r. 1985. Vyzbrojení vojsk a sil loďstva bojovou technikou bylo v souladu s protokoly rozvoje spojeneckých armád na léta 1981 - 1985 a doplňujícími dodávkami dohodnutými v r. 1983.

Zámysl stran:

"Západní" plánovali zrána 10.6. rozpoutat nenadále válku a zahájit strategické operace současně na všech evropských válčích. Hlavní úderné uskupení mít na středoevropském válčích.

Cílem útočné operace na středoevropském válčích bylo rozbít raketové jaderné uskupení, vojska a síly vojenského námořnictva "východních" na území NDR, ČSSR a PLR a v Baltickém moři, vyjít na hranici SSSR a vytvořit podmínky pro následující rozvíjení útoku.

V případě nebezpečí zmaření dosažení cílů operace při použití obyčejných prostředků ničení, předpokládali "západní" přejít k použití jaderných zbraní / více jak 5.000 jaderných nábojů, z toho asi 2.800 v 1. jaderném úderu / .

Přechod úderných uskupení do útoku plánovali zahájit ihned za vzdušnou operací provedením úderů:

- v pásmu Severní skupiny armád - na berlínském směru silami sedmi armádních sborů / 22 divizí / a částí sil na přímořském směru - jedním armádním sborem / 5 divizí / ;

- v pásmu Střední skupiny armád - na drážďanském směru silami čtyř armádních sborů (18 divizí) a částí sil na pražském směru - třemi armádními sbory (10 divizí) ;
- z území Rakouska nezávisle na vůli rakouského vedení - ve všeobecném směru na Budapešť - silami pěti armádních sborů (11 divizí a 9 brigád) .

Spojenými vzdušnými vojenskými silami použit v prvním hromadném úderu okolo 1830 úderných letounů, z toho - 586 na berlínském směru, 695 na drážďanském, 403 na pražském a 146 na přímořském směru. Následujícími údery vybojovat na válčišti převahu ve vzduchu.

Spojenými vojenskými námořními silami v součinnosti s taktickým letectvem předpokládali zničit nenadálými údery hlavní síly Spojeného baltského loďstva s cílem vybojovat převahu v Severním moři a v jižní části Baltského moře. V následujícím napomáhat pozemním vojskům v provedení útočné operace.

"Východní" : Spojenými ozbrojenými silami na západním válčišti odrazit případnou agresi "západních", připravit a provést strategickou útočnou operaci s cílem zničit raketové jaderné, pozemní, vzdušné a námořní uskupení nepřítele na válčišti, ovládnout Dánsko, NSR, Holandsko, Belgii, Francii a vyřadit je z války.

Předpokládali odrazit agresi "západních" provedením mohutných úderů bojeschopnými svazky frontů s jejich přesunem ze stálých posádek

z rána 10.6. / operační čas /. Současně plánovali zahájit vzdušnou operaci na válčišti a první operaci loďstva.

Bližším úkolem bylo - dosáhnout hlavního cíle operace a za 13 - 15 dnů vyjít k hranicím Francie.

Další úkol - dokončit zničení strategických záloh na území Francie, vyjít na pobřeží Biskajského zálivu a k hranicím Španělska.

Hlavní úsilí ve strategické operaci soustředit na styku severoněmeckého a jihoněmeckého strategického směru.

Zničení protistojících uskupení nepřítele provést roztínajícími údery: hlavním - silami 1. a 6. frontu na luxemburském směru, silami 2. frontu na bavorském a 3. frontu / od D2/ na přímořském směru, s následujícím obklíčením a zničením nepřítele po částech.

Plnění dalšího úkolu strategické operace se měly zúčastnit 4. a 5. front ozbrojených sil Sovětského svazu.

Spojené vojenské námořnictvo mělo provést první operaci s cílem odrazit z mořských směrů úder "západních", zničit námořní uskupení nepřítele v Baltickém moři a v zóně průlivů, ničit hlavní uskupení nepřátelského loďstva v Severním moři a napomáhat vojskům útočícím na jutském směru. Dále pokračovat v ničení uskupení sil loďstva "západních" v Severním moři a napomáhat vojskům frontu na přímořském směru.

Vojska 3. frontu a síly Spojeného baltického loďstva provést vzdušně-námořní výsadkovou operaci k ovládnutí zóny průlivů.

Cvičení "SOJUZ-83" bylo provedeno ve třech obdobích:

1. období:

Přechod vojsk a štábů z mírového stavu na válečný; plánování strategické, frontových a armádních útočných operací.

Učební úkoly:

- 1/ Velení vojskům při jejich postupném přechodu do vyšších stupňů bojové pohotovosti.
- 2/ Provádění součinnosti hlavního velení Spojených ozbrojených sil na válčišti s generálními štáby spojeneckých armád při přechodu vojsk z mírového stavu na válečný a při plánování útočných operací.
- 3/ Plánování strategické, frontových a armádních útočných operací.

Trvání období:

astronomický čas:	06,00	1.6. - 16,00	4.6.	/3 dny/
operační čas:	06,00	1.6. - 16,00	9.6.	/9 dnů/

Západní: pokračovali v převodu ozbrojených sil a národního hospodářství na válečný stav.

Pod záminkou strategických cvičení zesilovali uskupení vojsk a námořnictva na evropských válčištích, prováděli skrytou mobilizaci.

V pozemních vojskách, letectvu a námořnictvu uskutečňovali opatření "prostého poplachu" v místech stálé dislokace. Spolu s nimi byla realizována některá opatření "zvýšeného poplachu". Řada svazků a útvarů byla vyvedena na cvičení do prostoru v blízkosti státní hranice NSR s NDR a ČSSR.

Pokračovali v přísunu vojsk ze zámoří a současně s ním uskutečňovali přísun vojenského materiálu, včetně neutronové a binární munice i munice s velkým plošným účinkem.

Východní: v důsledku stupňování mezinárodního napětí a příprav "západních" k rozpoutání války prováděli opatření k vytvoření podmínek k odražení možné agrese nepřítele.

Ve 12,00 hod. 1.6. byla vyhlášena zvýšená bojová pohotovost a současně bylo u ČSLA zahájeno v místech stálé dislokace skryté doplňování na válečné počty svazků a útvarů stálé pohotovosti, orgánů velení, útvarů průzkumu, spojení, radiotelektronického boje a zabezpečovacích jednotek.

Ve stejné době bylo vyčleněno z ČSLA velitelství 2. frontu, které přešlo i s určenými svazy, svazky a útvary do podřízenosti hlavního velitele Spojených ozbrojených sil na západním válčišti.

Veliteli 2. frontu bylo ve 14,30 hod. 1.6. doručeno předběžné nařízení a ve 22,35 hod. operační směrnice hlavního velitele Spojených ozbrojených sil na západním válčišti čís. 001, kterou bylo frontu uloženo:

Být připraven aktivní a úpornou obranou odrazit útok nepřítele na pražském směru v pásmu vpravo: BOCHOV, ŽATEC, MLADÁ BOLESLAV; vlevo: státní hranice s RAKOUSKEM. Vybudovat hlavní pásmo obrany s předním okrajem na čáře CHOMUTOV, PLZEŇ, STRAKONICE, TŘEBÍČ; armádní obranné pásmo na čáře TEPLICE, KLADNO, PŘÍBRAM, NOVÉ MĚSTO NA MOR.; frontové obranné pásmo na čáře DĚČÍN, DOKSY, OLOMOUC. Hlavní úsilí obrany soustředit do prostoru KLADNO, ČESKÉ BUDĚJOVICE, HRADEC KRÁLOVÉ. Před předním okrajem vybudovat zabezpečovací pásmo s využitím výbušných minových zátarasů.

Připravit a na zvláštní rozkaz provést útočnou operaci na bavorském směru. Roztínající údery vést: hlavní na směru PLZEŇ, ROTH, druhý na směru STRAKONICE, MUNCHEN.

Ke splnění úkolu stanoveného hlavním velitelem západního válčiště se velitel 2. frontu rozhodl:

Aktivní obrannou činností vojsk, hromadnými údery letectva a dělostřelectva v součinnosti s vojsky PVOS a Pohraniční strážie odrazit pravděpodobný útok nepřítele na pražském směru v určeném pásmu.

Obranu 2. frontu vybudovat ve třech pásmech s předním okrajem na stanovených čarách:

- hlavní obranné pásmo bránit sedmi divizemi. Před předním okrajem vybudovat zabezpečovací pásmo s využitím výbušných minových zátarasů;
- armádní obranné pásmo obsadit dvěma divizemi;
- frontové obranné pásmo obsadit jednou divizí a 2. armádním sborem.

Hlavní úsilí obrany soustředit na udržení prostoru: PODBOŘANY, STRAKONICE, KLADNO.

Přikrýt státní hranici v úseku ŽLUTICE, ROŽMBERK šesti motostřeleckými pluky a dvěma motostřeleckými prapory. V případě vklínění se nepřítele na naše území provedením protiúderů na směrech CHEB, HORŠOVSKÝ TÝN; VOLYNĚ, DOMAŽLICE; ROKYCANY, BOCHOV zničit jeho úderné uskupení v prostoru západně PLZEŇ a vyjitím na státní hranici vytvořit podmínky pro přechod vojsk do útoku.

Připravit a na zvláštní nařízení provést v součinnosti s 6. frontem útočnou operaci. Vytvořit úderné uskupení ve složení pěti divizí /z nich tankových - 2/ a vést hlavní úder na směru PLZEŇ, ROTH a druhý úder na směru STRAKONICE, MÜNCHEN.

Bližší úkol: zničit prostředky jaderného napadení, průzkumné palebné komplety, rozbít hlavní síly 2. a 5. as /N/ v prostoru TACHOV, PASSAU, MÜNCHEN, NURNBERG a 6.-7. den operace ovládnout čáru NURNBERG, MÜNCHEN.

V dalším rozvíjet operaci na freiburgském směru, zničit nově zjištěné prostředky jaderného napadení, průzkumné palebné komplety a operační zálohy nepřítele a 13. - 15. den operace vyjít na státní hranici FRANCIE a ŠVÝCARSKA, čímž splnit další úkol frontu.

V průběhu rozvíjení útoku 5. - 6. den operace zasadit operační manévrující skupinu frontu - 2. armádní sbor z čáry čís. 1: GREDING, VOIBURG nebo čís. 2: VELBURG, REGENSBURG na směru REGENSBURG, ULM, BELFORT.

V prvním jaderném úderu použít 190 jaderných nábojů /z toho: operačně taktických raket - 42, taktických raket - 72, dělostřeleckých granátů - 24, jaderných pum - 52/; na následující údery vyčlenit 33 jaderných nábojů, 16 jaderných leteckých pum a 13 jaderných leteckých raket; v záloze mít 14 jaderných nábojů, 2 jaderné letecké pumy a 3 jaderné letecké rakety.

Operační sestava:

1. operační sled: 31. a 32. A

operační manévrující skupina: 2. armádní sbor

vševojsková záloha: 201. msd, 212.td.

Operační skupiny štábů 2. frontu, 31. a 32. armády zaujaly k 24,00 hod. 1. 6. místa velení v určených prostorech.

V 9,00 hod. 3.6. byl vojskům ČSLA vyhlášen signál bojové pohotovosti válečného nebezpečí a bylo zahájeno skryté doplňování určených svazků a útvarů na válečné počty v místech stálé dislokace.

V průběhu noci z 3. na 4.6. zaujaly štáby 2. frontu a 31. a 32. armády polní místa velení.

Ve 12,00 hod. 4. 6. byl proveden operační skok na operační čas 12,00 hod. 9.6. a cvičícím byla vydána situace čís. 1, podle které

západní: dokončili opatření "zvýšeného poplachu", operačního rozvíjení vojsk a sil námořnictva a vytvoření úderných skupin na evropském válčišti.

Letectvo a prostředky PVO byly uvedeny do plné bojové pohotovosti. 70 % sil taktického letectva bylo v nejvyšším stupni bojové pohotovosti. Byly rozvinuty všechny orgány velení letectva na válčišti.

Velení ozbrojeným silám bylo uskutečňováno ze stacionárních polních velitelských stanovišť. Byla připravena pohyblivá místa velení.

Zvýšila se aktivita všech druhů průzkumu.

Velitelství NATO usilovalo o rozvinutí uskupení vojsk na území Rakouska.

Východní: Spojené ozbrojené síly na západním válčišti ukončily přechod vojsk k bojové pohotovosti válečného nebezpečí.

Vojska příkrytí byla podle plánu vyvedena, zaujala a ženijně vybudovala svá postavení.

Pohraniční stráž NDR a ČSSR byla předána do podřízenosti velitelům 1. a 2. frontu.

2. období:

Velení vojskům při provádění vzdušné operace a přechodu do útoku s přesunem svazků a útvarů z míst stálé dislokace.

Učební úkoly:

- 1 / Velení vojskům při provádění vzdušné operace na válčišti, přechodu vojsk do útoku s přesunem svazků z míst stálé dislokace a vedení 1. operace Spojeným baltickým loďstvem.
- 2 / Boj s průzkumnými palebnými prostředky, narušení systémů velení vojskům a zbraním, znemožnění přesunu záloh nepřítel.
- 3 / Přesun, operační rozvinování a zasazení do sražení 3. frontu v podmínkách hromadného použití vysoce přesných zbraní a samonaváděcí munice.

Trvání období:

astronomický čas:	16,00	4.6.	-	16,00	6.6.	/ 2 dny /
operační čas:	16,00	9.6.	-	16,00	11.6.	/ 2 dny /

Průběh období:

Západní dokončovali rozvinování uskupení vojsk podle státní hranice NSR s NDR a ČSSR. Ozbrojené síly NATO na středoevropském válčišti

17. } 61 kusů
"UN" }
"PL" } 141 kusů
"agrese" } 12, 80 kusů

splnily opatření "zvýšeného poplachu".

Svazky armádních sborů prvního sledu byly vyvedeny do prostorů operačního předurčení na vzdálenost 30 - 50 km od státní hranice.

Letectvo a prostředky protivzdušné obrany byly uvedeny do plné bojové pohotovosti.

Velení NATO urychlovalo rozvinování uskupení svých vojsk na území Rakouska.

V 04,40 hod. 10. 6. uskutečnili západní hromadný vzlet letectva k provedení vzdušné útočné operace. Současně úderná uskupení pozemních vojsk přešla na plánovaných směrech do útoku.

V průběhu příhraničního střetného sražení během 10. a 11. 6. utrpěli západní značné ztráty a pod údery vojsk 1., 6. a 2. frontu přešli postupně k vedení boje na zdrženou.

Východní od 16,00 hod. 9. 6. prováděli opatření k uvedení svých sil do plné bojové pohotovosti v posádkách. Vojska krytu státní hranice zaujala svá postavení podle plánu. Od 20,00 hod. 9. 6. zahájily bojeschopné svazky a útvary přesun z míst stálé dislokace do výchozích prostorů.

Ve 4,50 hod. 10. 6. uskutečnili vzlet letectva k provedení hromadného úderu podle plánu vzdušné operace na válčišti a v 5,00 hod. 10. 6. zahájila vojska plnění bojových úkolů podle plánu útočné operace.

2. front přešel k vedení střetného sražení se silami 2. a 5. as /N/.

V průběhu dne 10. 6. upřesnil velitel 2. frontu své rozhodnutí:

Využitím úderů letectva, hromadných, soustředěných a přehradných paleb dělostřelectva, zásahem protitankových záloh a pohyblivých odřadů zatarasovacích armád a 2. frontu zastavit v součinnosti s 30. armádou /6. F/ postup 2. as /N/ a 7. as /A/ na karlovarském směru.

Provedením úderů na směrech STOD, WEIDEN a STOD, BARNAU v součinnosti s 30. armádou obklíčit úderné uskupení 2.as /N/ a 7.as /A/ na styku 2. a 6. frontu.

Zasazením druhého sledu 31. armády rozvíjet útočnou operaci na směru POBĚŽOVICE, SCHWANDORF.

3. období:

Rozvíjení útoku v operační hloubce s násilným přechodem velké vodní překážky a ovládnutí průlivů.

Učební úkoly:

- 1 / Velení vojskům při rozvíjení útoku s obchvatem nepřítele ze vzduchu, činností operačních manévrujících skupin a svazků prvního sledu.
 - 2 / Provedení vzdušně-námořní operace k ovládnutí průlivů.
 - 3 / Organizace násilného přechodu velké vodní překážky z chodu.
- Upřesnění úkolů na přechod k použití jaderných zbraní.

Trvání období:

astronomický čas: 16,00 6.6. - 16,00 8.6. / 2 dny /
operační čas: 16,00 18.6. - 16,00 20.6. / 2 dny / , tj.
9. - 11. den války.

Průběh období:

Západní v příhraničním střetném sražení utrpěli značné ztráty a pod údery hlavních sil východních byli sraženi do hloubky území NSR, kde přešli k vedení boje na zdrženou.

Na berlínském, lipském a pražském směru se provedením protiúderů snažili zpomalit útok východních a zabránit jim vyjít na západní břeh řeky RHEIN. Urychleně přisunovali svazky z Velké Británie a Francie k prostorům bojové činnosti a prováděli přípravy k použití jaderných zbraní.

V průběhu vedení boje masově používali vysoce přesné zbraně, elektronické prostředky a průzkumné palebné komplety.

Východní provedením vzdušné operace a rozhodným úderem vojsk prvního sledu způsobili v příhraničním sražení západním velké ztráty a přešli do útoku na všech směrech. Pronikli na území NSR a vyšli na přístupy k řece RHEIN.

2. front rozvíjel operaci na mnichovském směru, odrážel protiúder 2. a 7. as /N/ a vedl bojovou činnost na čáře CHEB, REGENSBURG, MUNCHEN, ČESKÉ BUDĚJOVICE.

Na základě odhalení příprav západních k použití jaderných zbraní výchovní prováděli opatření ke zvýšení pohotovosti svých jaderných prostředků a upřesňovali úkoly na přechod k použití jaderných zbraní.

V dané situaci velitel 2. frontu přijal toto rozhodnutí:

Zasadit operační manévrující skupinu 2. frontu - 2. as v odpoledních hodinách 18.6. z čáry NEIBURG, WEILACH na směru ULM, FREI-

BURG, BELFORTs úkolem ničit prostředky jaderného napadení, průzkumné palebné komplety, letouny nosiče na letištích, sklady jaderné munice, prostředky radioelektronického boje, místa velení a zálohy nepřítele.

Úderným uskupením 2. frontu, s využitím operační manévrující skupiny, úderu letectva a paleb dělostřelectva rozvíjet útok na směru hlavního úderu REGENSBURG, DONAUWÖRTH a na druhém směru STRAUBING, SCHWABMÜNCHEN zničit prostředky jaderného napadení a hlavní síly 2. a 5. as /N/ v prostoru DONAUWÖRTH, INGOLSTADT, v průběhu 20.6. ovládnout čáru NÜRNBERG, MÜNCHEN a tím splnit bližší úkol frontu.

Části sil 31. armády v součinnosti s 30. armádou (6. frontu) dokončit obklíčení a zničení norimberského uskupení.

Části sil 32. armády zastavit další pronikání sil 7. as /N/ na směru LINZ, ČESKÉ BUDĚJOVICE .

Silami 201. msd a 212. td rozbít obklíčená vojska 82. vvd /A/ v prostoru PŘÍBRAM.

V dalším provedení druhých armádních operací rozvíjet útok na směru DONAUWÖRTH, FREIBURG a druhém směru SCHWABMÜNCHEN, LINDAU zničit nově zjištěné prostředky jaderného napadení, průzkumné palebné komplety, způsobit ztráty přisunovaným operačním zálohám nepřítele z hloubky a v průběhu 26.6. vyjít ke státní hranici

s Francií a Švýcarskem v úseku KOLMAR, LINDAU a tak splnit další úkol frontu.

K úspěšnému vedení operace posílit 31. armádu 201. msd, 44. a 45. td ; 32. armádu 212. td a 45. msd.

V prvním jaderném úderu použít 190 jaderných nábojů (operačně taktických raket - 46, taktických raket - 28, dělostřeleckých nábojů - 34, jaderných pum - 52) .

Operační sestava:

- 1. operační sled: 31. a 32. armáda,
- operační manévrující skupina: 2. armádní sbor,
- vševojsková záloha: 42. msd

Vyslechnutím dokladů velitele frontu a velitelů armád k situaci 16,00 hodin 18.6. bylo cvičení "SOJUZ-83" dne 8.6.1983 v 14,00 hodin ukončeno.

Spojenecké cvičení "SOJUZ-83" jako hlavní vojenskopolitické opatření letošního výcvikového roku probíhalo v příznivé vnitropolitické situaci, charakterizované především vysokou politickou aktivitou ve straně i společnosti. Jejím základem se staly výroční členské schůze, okresní a krajské konference, které zhodnotily plnění úkolů vytýčených XVI. sjezdem KSČ. Na cestě budování rozvinuté socialistické společnosti byly dosaženy nemalé výsledky.

Československo je vyspělým socialistickým státem s rozvinutou moderní ekonomikou, s vysokou vzdělaností, dobrou životní úrovní a všestranným sociálním zabezpečením lidu.

S uplatněním hluboké kritické marxisticko-leninské analýzy dosaženého stavu byly pro celou stranu a společnost přijaty úkoly k dalšímu důslednému naplňování sjezdové linie. Jde především o urychlené převedení našeho hospodářství na intenzivní cestu rozvoje, přičemž základní předpoklady lze spatřovat v širokém uplatnění vědeckotechnického rozvoje a v cílevědomém prohlubování spolupráce se socialistickými zeměmi, zvláště se Sovětským svazem.

Výstižnou charakteristiku plnění náročných cílů podal generální tajemník ÚV KSČ s. Gustáv HUSÁK ve stati pro časopis "Otázky míru a socialismu", kde mj. uvedl (cituji) : "Můžeme s jistotou říci, že naše socialistické zřízení je zdravý, životaschopný organismus, který i v nejtěžších zkouškách prokázal svou sílu a jemuž patří budoucnost". Současně připoměl, že "Naše národy ... vědí, že od toho, zda se podaří zajistit světový mír, závisí i do budoucna jejich klidný život a tvůrčí práce" (konec citátu) .

Tím více proto vystupuje do popředí nezbytný požadavek odpovědného přístupu při zajišťování obrany, bezpečnosti a nezávislosti naší vlasti.

Imperialistické kruhy v čele se Spojenými státy ve své dobrodružné politice sázejí stále více na antikomunismus, antisovětlismus a využívání vojenské síly jako hlavního nástroje při prosazování svých třídních zájmů a cílů.

Krajně nepřátelskou politiku provádějí představitelé USA vůči socialistickým zemím. Vytvářejí umělé překážky v oblasti hospodářské a vědeckotechnické spolupráce. Zvyšují intenzitu působení svých ideologických center; ideologický boj proti reálnému socialismu nabyt podoby psychologické války.

Horečným zbrojením chce imperialismus změnit vojenskou rovnováhu mezi socialismem a kapitalismem ve svůj prospěch. Toto úsilí nachází svůj odraz ve strategii "přímé konfrontace" se socialismem, jejímž dominantním rysem je stupňování jaderného i konvenčního zbrojení.

V souladu s ní kalkulují američtí politikové a vojenští představitelé s rozpoutáním jaderné války provedením prvního jaderného úderu proti členským státům Varšavské smlouvy, který jim má zabezpečit konečné vítězství. Proto urychlují výstavbu a modernizaci strategických útočných sil, usilují o rozmístění nových amerických raketových jaderných zbraní v západní Evropě a o rozšíření vojenského vlivu USA a NATO v různých částech světa, včetně kosmu. Tyto záměry potvrzují i výsledky červnových zasedání vrcholných řídicích orgánů Severoatlantického paktu.

Ze zasedání znovu vyplývá, že Spojeným státům jde o globální vojenskou převahu na souši, moři, ve vzdušném a kosmickém prostoru. Je to program, který mnohonásobně převyšuje proklamované "obrané potřeby" USA a Severoatlantického paktu. Dokazují to i finanční částky, vyčleňované americkou vládou na realizaci militaristických záměrů. Během let 1983 - 1987 chce ministerstvo obrany Spojených států vyčerpat

na zbrojení více než 1 500 miliard dolarů, což je šestkrát více než Američané vynaložili na vojenské účely během druhé světové války.

V posledním týdnu května t. r. se Sněmovna reprezentantů a Senát rozhodly uvolnit 625 miliónů dolarů na další vývoj a zkoušky nové mezi-kontinentální řízené střely MX. Je to první "záloha" na celou částku 4,9 miliardy dolarů, kterou pro letošní rok požaduje na zbrojní program MX prezident Reagan.

Současně dostal Pentagon 423 miliónů dolarů určených na výrobu nové řízené střely středního dosahu PERSHING -2. Celkem 108 řízených střel tohoto typu má být umístěno na území NSR a spolu s nimi i 464 řízených střel s plochou dráhou letu v NSR, Velké Británii, Itálii, Belgii a Holandsku.

Široce jsou rozvíjeny úvahy o omezené jaderné válce v Evropě, o možnostech vyhrát vleklou jadernou válku proti socialismu, názory na možnosti přežít jadernou válku apod. Společným cílem této militaristické propagandy je snaha navyknout západní veřejnost žít v podmínkách přípravy na jadernou válku, otupit protiválečné a protijaderné hnutí na Západě a především zdůvodnit vlastní militaristické úsilí.

Nebezpečné tendence ve vojenské politice Spojených států a Severoatlantického paktu nás nutně musí vést k závěru, že v současné době prožíváme jeden z nejintenzivnějších pokusů imperialismu zabrzdit revoluční proces ve světě. Navzdory tomu, vyjádřily socialistické země na letošním pražském zasedání politického poradního výboru členských států Varšavské smlouvy přesvědčení, že přes složitost současné mezinárodní situace, existují reálné možnosti překonat nebezpečnou etapu v mezinárodních vztazích, zastavit současný vývoj a obrátit jej směrem, který odpovídá tužbám národů.

Jsou to především mírové návrhy Sovětského svazu a členských států Varšavské smlouvy z konce minulého a počátku letošního roku, směřující k zastavení horečného zbrojení, k odstranění nebo alespoň omezení strategických jaderných zbraní i jaderných zbraní středního dosahu v Evropě a dále ke snížení stavu ozbrojených sil a výzbroje zemí NATO a Varšavské smlouvy ve střední Evropě.

Velmi kladnou odezvu ve světě získal nový iniciativní návrh socialistických zemí k uzavření smlouvy o vzájemném nepoužití vojenské síly a zachování mírových vztahů mezi členskými státy Varšavské smlouvy a Severoatlantického paktu.

Mírové návrhy států socialistického společenství v čele se Sovětským svazem nevycházejí ze slabosti socialistického společenství, ani z obav, že země Varšavské smlouvy nevydrží horečné zbrojení, které je jim vnucováno, že nedokáží čelit dalším formám nátlaku imperialistických sil.

Světový imperialismus, zvláště USA v tomto smyslu dostaly pádnou odpověď v "Prohlášení sovětské vlády" uveřejněné 28. května v listu PRAVDA. Zvláště příznačná je ta část, ve které se říká (cituji) : "Začali se uskutečňovat rozhodnutí USA a NATO týkající se rozmístění nových amerických řízených střel v Evropě, bude Sovětský svaz nucen revidovat své loňské rozhodnutí o jednostranném moratoriu na další rozmísťování prostředků středního dosahu v evropské oblasti. Bylo by také nutné uskutečnit po dohodě s dalšími členskými státy Varšavské smlouvy i jiná opatření týkající se rozmísťování dalších prostředků, aby tak byla vytvořena nezbytná protiváha ke zvyšujícímu se počtu jaderných předstunovaných prostředků USA v Evropě a jaderných zbraní dalších zemí NATO" (konec citátu) .

Z obsahu "prohlášení" je zřejmé, že není ultimátem, ale současně nemůže uniknout pozornosti jeho rozhodný tón. Při setrvávání v dobrodružné politice USA a jejich spojenců nutně muselo k tomuto kroku dojít. Jde o potvrzení jednoho ze závěrů generálního tajemníka ÚV KSSS s. Ju-rije ANDROPOVA, který udělal v interview pro časopis DER SPIEGEL, (cituji) : "Nemůžeme být lhostejní k perspektivě, že nedaleko našich hranic bude rozmístěno přes 500 jaderných raket jako doplněk k francouzským a britským raketám, které už na nás míří. Naše odvetná opatření budou zcela oprávněná ze všech hledisek, včetně nejvyšších morálních norem" (konec citátu) .

"Prohlášení" má plnou podporu států Varšavské smlouvy. Kalkulace imperialismu na jeho vítězství v jaderné válce je zcela nereálná. Socialistické země nepřipustí změnu rovnováhy sil ve vojenské oblasti.

Hodnocení mezinárodního vojensko-politického vývoje v Evropě a ve světě potvrzuje a zvýrazňuje aktuálnost závěrů XVI. sjezdu naší strany v oblasti vojenské politiky, zejména požadavků na další zvyšování obranné schopnosti naší země, na růst připravenosti naší armády a jejich příslušníků k obraně socialistických vymožeností ve svazku bratrských armád členských států Varšavské smlouvy.